

Аналізуючи макроекономічні наслідки вступу України в СОТ, слід визнати: членство України у цій міжнародній торговельній організації не привело до очікуваних позитивних наслідків, які могли б проявитися у пом'якшенні впливу кризи на реальний сектор економіки – промислове виробництво та інвестиційну діяльність. Через високий рівень залежності від зовнішньої торгівлі економіка України виявилась надто вразливою до впливу негативних факторів глобальної кризи.

1 Гладський, О. Основні умови та фактори здійснення євроінтеграційного вибору України // Вісник НАДУ при Президентові України. – 2005. – № 3. – с. 94–101.

2 Жаліло Я.А. Євроінтеграційні перспективи України: від декларацій – до дій // Стратегічні пріоритети – 2009. - № 3(12) – с. 129-135

3 Онищенко, В. П. Україна у координатах Європейського Союзу / В. П. Онищенко // Зовнішня торгівля: право та економіка. – 2008. – № 3. – С. 5–14.

4 <http://wto.in.ua>

5 <http://www.minfin.gov.ua>

6 <http://www.nbu.gov.ua>

7 <http://uk.wikipedia.org>

АНАЛІЗ СТАНУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД КРИЗИ

Викладач Зубко К.Ю., студ. Семеренко І., КІ СумДУ

Національна економічна система, що має інтеграцію у світове господарство, не могла залишитися осторонь світових процесів. І порушення макростабільності на зовнішніх ринках вплинуло на внутрішні процеси в Україні. У більшості країн світу практично увесь кризовий 2009 рік ціни падали, тоді як в Україні, не дивлячись на найбільше у Європі падіння ВВП - росли. Зараз спад економіки припинився, і хоча стійкого зростання немає, і економіка сильно відстає від до кризового рівня ціни в Україні продовжують рости.

За даними Держкомстату ціни на споживчі товари і послуги виросли на 1.9%, в т.ч. на продукти харчування на 3.5%. Це вище ніж зростання у лютому 2009-го, а такого зростання цін на продукти харчування не було з квітня 2008 року. Ціни ростуть переважно на продукти першої необхідності, які споживають всі, в першу чергу, малозабезпечене населення. В той же час, на послуги, і промислові

товари, основними споживачами яких є заможніші верстви населення, зростання цін - значно нижче середнього [1].

За повідомленням Держкомстату, загальний фонд зарплати в народному господарстві України минулого року склав 98,7% до рівня 2008р. Тобто загальна виплачена працівникам зарплата в номіналі зменшилася (з урахуванням інфляції зменшилася ще більше). Зростання середньої зарплати в номіналі склало 5.5% (при 12.3% інфляції), але зменшилася загальна кількість відпрацьованого робочого часу. Найнижчі зарплати в країні - в сільському господарстві, освіті і медицині. Останні галузі є бюджетними. Найвищі зарплати – у фінансах, видобутку вугілля, виробництві коксу. Виявляється, що фонд зарплати в освіті і медицині виріс на 11.2%, а у фінансах зменшився на 7%, в промисловості – на 13.5% [2].

Доходи державного бюджету без урахування інфляції, впали на 2.75%. Витрати державного бюджету в номінальному виразі виросли на 0.4%. При цьому виплати зарплат і трансферти на виплату пенсій і стипендій виросли значно більше. Зате впали виплати на поточні потреби бюджетних установ і капітальні вкладення - тобто гроші, що йдуть з бюджету суб'єктам господарювання [4,с.56].

Банки кредитують економіку, а НБУ рефінансує банки. Проте, в 2009 році цей інструмент не дав економіці великих коштів. Причина не тільки в тому, що банки переживали наслідки кризи, але і в тому, що велику частину того, що банки могли дати економіці, забирав той же самий бюджет. У банків було непросте становище. Депозити юридичних осіб зменшилися на 18.2%, фізичних – на 1.9%. Відтік іноземних кредитів приватному сектору склав \$7.9 млрд. Тобто, ресурс банків зменшився. При цьому частка грошей, які отримав від банків уряд і державні проекти, виросла. Так, банкам були продані облігації внутрішньодержавної позики (ОВДП) - цінні папери Мінфіну на суму більше 18 млрд.грн. з рівнем прибутковості більше 20%, а деякі випуски розміщувалися під 27% і вище [3].

Твердження про те, що всі розвинені країни світу друкували і займали гроші, щоб вийти з кризи, є неправдивим:

— по-перше, США або ЄС друкують світову резервну валюту. Надрукували і розраховалися по своїх боргах. Україна може друкувати тільки гривню, а розраховуватися потім треба світовою резервною валютою;[5,с.34]

— по-друге, згадані країни – найбільші світові експортери, вони знають, чим потім розраховуватимуться;

— по-третє, не доведено, що вони правильно робили, коли друкували і позичали.

Але, найголовніше, жодна розвинена країна не друкувала грошей для виплат зарплат бюджетникам та пенсій пенсіонерам. Всі вливали гроші в приватний сектор ринку, даючи йому засоби на розвиток виробництва. Ніхто не збільшував вилучення до бюджету - навпаки, все було направлено на допомогу приватному виробникові, торговцеві, банку. Наш уряд діяв з точністю навпаки - забираючи гроші у приватного виробника, позбавляючи його можливості відреагувати на попит [4,58]. Така політика законсервувала кризу, не поліпшивши стану малозабезпечених верств населення, заради якого, все затівалося. Тепер, коли в розвинених і сировинних країнах поживлення внутрішнього попиту, у нас він завмер, а зростання відбувається за рахунок експорту до них сировини і напівфабрикату. Внутрішніх же імпульсів для виходу з кризи так і не з'явилося.

В результаті ми ще довго дивуватимемося із зростання цін то в одному секторі ринку, то в іншому, будемо обговорювати технічні причини, що привели до того, що країна стала купувати основні продукти харчування.

Вихід з кризи ми побачимо тоді, коли зможемо вирівняти торговельний баланс і експорт дорівнюватиме імпорту. Населення відчує це по цінах, з іншого боку стабілізується валютно-обмінний курс. А це — перспектива середини 2010 року. Наприкінці року ми можемо сподіватися на певні позитивні тенденції в окремих галузях промисловості, зокрема в харчовій [6, с.75].

З огляду на обмеженість внутрішніх фінансових ресурсів в умовах погіршення доступу до зовнішніх кредитів підприємці мають зробити нелегкий вибір: або зупинити виробництво і втратити ринки, тримаючи високі ціни в розрахунку на тимчасові труднощі, або знизити ціни, тим самим відновивши попит на свою продукцію і зберігши споживача. Другий шлях — це шлях тих виробників, які дбають про майбутнє, розширюючи виробництво й заробляючи на «обороті», а перший — шлях спекулянтів, що отримують у короткостроковому періоді надприбутки і виходять з виробництва.

Уряд у цьому плані може взяти на себе зобов'язання провести консультації стосовно підписання меморандумів з інвесторами, представниками великого бізнесу про зниження цін на товари та послуги.

Лише спільна робота уряду та Нацбанку, підтримана Верховною Радою, а також безпосередньо бізнесом, дозволить успішно пройти тест на зрілість української економіки в умовах світової фінансової кризи.

1. [http:// www. ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
2. <http://www.nbu.gov.ua>
3. <http://investore.com.ua>
4. Данилишин Богдан, Економіка України: життя після кризи?//Дзеркало тижня.-2010.-№2.-с.54
5. Панченко Юрій , Україна терять инвесторов, журнал «Комерсант Україна», №198, 16 листопада 2009
6. Чугунов І. Я. Глобальні фінансові виклики: світовий досвід та українські реалії //Фінанси України. - 2009. - №1. - С. 73.

ФУТУРИСТИЧНА СВИТОПОБУДОВА "ІМПЕРІЇ" М. ХАРДТА І А. НЕГРІ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Викладач к.е.н., Скрипниченко О.П., студ. Лещенко Ю., КІ СумДУ

Питання прогнозування розвитку людської цивілізації, особливо в економічному плані, завжди перебувало в центрі уваги провідних вчених-футурологів світу.

Наукову і практичну цінність становлять прогнози, підтверджені емпіричними даними, що ґрунтуються на перевірених фактах та реально існуючих тенденціях, трендах, парадигмах, а не є лише результатом уяви дослідника. У даному контексті слід зазначити, що провідною тенденцією розвитку людства є глобалізація – динаміка реальних світових процесів інтернаціоналізації. Отже, ті прогнози, які спираються на фактичні прояви глобалізації, є більш надійними.

Серед футуристичних публікацій останнього часу дослідження «Імперія» зарубіжних авторів М.Хардта та А.Негрі заслуговує на особливу увагу. Автори, з одного боку, стверджують, що в результаті наукового та технічного прогресу сформувалася система нового глобального капіталізму, яка перетворилася в глобальну імперію. Але з другого боку, вони вважають її незалежною від націй-держав, «автономною», самокерованою тільки глобальним ринком та наймогутнішими транснаціональними корпораціями. Тому зміна місця держави в процесі формування єдиного світового устрою виходить у фокус аналізу публікацій по далекосяжних змінах світоустрою.

Незважаючи на те, що автори Імперії пропонують «глобальний оркестр під управлінням одного диригента», а «транснаціональне панування» контролюється «рядом міжнародних органів і структур», у